

ELLINGEGÅRDENS GRUSGRAV APS
Katrinelystvej 28
4180 Sorø

Den 10-12-2020
J.nr. 13.02.01-K08-4-15
Ejendom: 4956

Tillæg til tilladelse til sænkning af grundvandsspejl ved råstofgravning under grundvandsspejl

Sorø Kommune giver herved et tillæg til Ellingegårdens Grusgrav A/S tilladelse efter vandforsyningslovens § 26, således at virksomheden i vinterperioden må grave op til 500 m³ om ugen under grundvandsspejl i råstofgraven på Rustkammervej 80, 4180 Sorø på nedenfor anførte vilkår.

Tillæg til indvindingstilladelsens vilkår Nyt vilkår 2.2.2.a

I perioden fra den 1. september til den 1. maj må foretage til en stærkt begrænset råstofindvinding under grundvandsspejlet. Virksomheden må indvinde op til 500 m³ om ugen, hvis vandspejlet i søen ligger mellem 34,00 og 34,25 m DVR90. Hvis vandspejlet ligger mellem 33,75 og 34,00 må virksomheden indvinde op til 200 m³ om ugen. Den samlede indvinding i et kalenderår må aldrig overstige 40.000 m³.

Hvis virksomheden ønsker at foretage denne begrænsede indvinding, skal virksomheden mindst 4 uger før gravestart registrere vandspejlskoten i søen med højst 8 dages interval. Registreringerne med 8 dages interval skal fortsætte så længe der graves og i mindst 14 dage efter graveophør. Den ugentlige indvinding skal noteres i samme skema som vandspejlskoten.

Sagen

Ellingegårdens Grusgrav ApS har med mail den 27/10 2020 ansøgt om tilladelse til at indvinde råstoffer under grundvandsspejl selv om vilkår 2.2.2 punkt 4 ikke kan overholdes, idet grundvandsspejlet i søen var under 34,25 m DVR90. Ellingegårdens Grusgrav ønsker at indvinde 500 m³ om ugen med et gammelt slæbespil, sådan at der kunne holdes en nogenlunde produktion, og de ikke ville blive nødt til at afskedige dygtigt personale.

Ellingegårdens Grusgrav ApS fik den 25. februar 2014 tilladelse til råstofindvinding i perioden til 2024. Tilladelsen omfattede tilladelse efter vandforsyningslovens § 20 til indvinding af 30.000 m³ vand fra grusgravsøen til grusvask og vanding af veje m.v. og efter § 26 til den grundvandssænkning som forårsages af indvinding af 150.000 m³ råstoffer under grundvandsspejlet. Tilladelsen blev givet på en række vilkår som

Natur og Miljø
Rådhusvej 8
4180 Sorø
Se åbningstider
på hjemmesiden
www.soroe.dk

Christian Holt
57876357
chho@soroe.dk

blandt andet omfatter registreringer af grundvandsspejlet og indberetninger omkring indvindingen samt at indvindingen ikke måtte påvirke Lyngbækken..

På baggrund af gentagne henvendelse fra Danmarks Lystfiskerforbund omkring manglende vandføring i Tude Å har Sorø Kommune i 2019 fået det rådgivende ingeniørfirma Rambøll til at lave en gennemgang og modelberegning af påvirkningerne af Lyngbækken og Tude Å. Ellingegårdens Grusgrav har i februar måned fået rapporten tilsendt, og I deltog ved møde i Sorø den 27. februar 2020, hvor Rambøll gennemgik rapporten.

En ringe vandføring i vandløb kan være en medvirkende årsag til at vandløb ikke kan opfylde miljømålsætningen. I rapporten angiver Rambøll, at en samlet indvinding i Bromme-området på 350.000 m³ under grundvandsspejl er beregnet at medføre forringelse af den økologiske tilstand for makrofyter i Lyngbækken og i delstrækninger af Tude Å nedstrøms sammenløbet med Lyngbækken.

I Vandområdeplan 2015-2021 er tilstanden i Tude å høj økologisk tilstand for fisk, god økologisk tilstand for smådyr, ukendt tilstand for makrofyter. Samlet er tilstanden god økologisk, hvilket opfylder målet.

I Vandområdeplan 2021-2027 er tilstanden i Tude å samlet vurderet til moderat til ringe. For smådyr (bentiske invertebrater) er tilstanden moderat, for fisk er tilstanden ringe økologisk tilstand for strækningen fra Tiendevad og nedstrøms. I Lyngbækken er tilstanden for bentiske invertebrater moderat.

Målet for den økologiske tilstand i både Tude å og Lyngbækken er god økologisk tilstand i 2027.

Det er registreret i basisanalysen, at der er risiko for manglede målopfyldelse for dele af Lyngbækken og Tude å nedstrøms sammenløbet.

På baggrund af denne rapport har Sorø Kommune med påbud den 24. august 2020 ændret vilkårene for vandindvinding og sænkning af grundvandsstanden i forbindelse med råstofgravning under grundvandsspejl, således at der nu må indvindes 10.000 m³ vand fra grusgravsøen til støvdæmpning og indvindes 40.000 m³ råstoffer under grundvandsspejl. Et af vilkårene lyder:

- *Grundvandssænkning på grund af indvinding af vand – og råstoffer under grundvandsspejlet er tilladt, så længe grundvandsspejlet ikke sænkes under kote 34,25 m DVR90 i vinterperioden. I sommerperioden må vand til støvbinding kun indvindes, hvis grundvandsspejlet er over kote 34,00 m DVR90.*

Den 31. juli 2020 blev vandstanden i søen af landinspektør Flemming Pade, Skelstedet.dk målt til kote 34,19. Den 14. oktober 2020 målte landinspektøren koten til 33,95 m DVR90, og den 23/11 2020 oplyser Ellingegårdens Grusgrav at koten er 33,93.

Ifølge DMI's vejrarkiv, er der i 2020 i Sorø Kommune indtil den 30/11 faldet i alt 522,6 mm nedbør, hvilket er 88 % af gennemsnittet af de samme 11 måneder i perioden 2014-2020. Til sammenligning faldt der i det ekstremt tørre år 2018 i samme 11 måneder 408,6 mm nedbør. 2020 har indtil nu været et tørt år, hvilket er med til at udfordre muligheden for at indvinde råstoffer under grundvandsspejl i denne vinter.

Løngbækken ligger 400 meter øst for grusgravsøen, med en regulativmæssig bundkote på 35,3 m DNN (35,21 m DVR90). Det betyder, at jo lavere grundvandsspejlet er i gravesøen, jo mere kan det påvirke Lyngbækken, ved at nedsætte vandføringen.

Ved gennemgang af de gamle luftfotoer kan man se at der ikke var nogen sø i 2006, men i 2008 begynder der at være en sø, som de følgende år bliver større og større. På højdekurverne fra 2007 er den laveste kote angivet til 35,0, med en opløsning på 0,5 meter. Det vil sige at grundvandsspejlet ligger under 34,5-35. På højdekurverne fra 2015 er søens vandspejl lige omkring 34,5. Der går en ubrudt 34,5 m kurve hele vejen rundt om søen.

I bilag et er de pejlinger som foreligger fra søen sammenstillet. Pejlingerne før 2019 er relativt upræcise, fordi råstofvindere ikke har sørget for at lave ordentlige registreringer af pejlingerne.

Grusgravsøen på Rustkammervej 80 er ca. 3,27 ha stor, hvilket betyder at der i den tørre november måned 2020 ved 24,5 mm nedbør er faldet 801 m³ i søen. Det samlede opland til Lyngbækken er 746 ha.

Indvinding af 500 m³ grus under grundvandsspejl/uge fjerner en vandmængde svarende til 46 mm nedbør pr. måned, idet ¼ af den opgravede mængde er vand som løber tilbage i søen. 200 m³/uge svarer til 18 mm nedbør/måned.

Sorø Kommune vurderer, at en væsentlig årsag til den nuværende lave vandstand er det tørre 2020. Samtidig vurderer kommunen, at indvinding af 500 m³/uge henholdsvis 200 m³/uge er så små mængder i forhold til det samlede opland til Lyngbækken, at påvirkningen vil være ubetydelig, idet det ikke er mere end der falder som nedbør på det samme areal, som er mindre end 1 % af det samlede opland til Lyngbækken.

Partshøring

Sorø Kommune sendte udkast til dette tillæg i høring hos Ellingegårdens Grusgrav den 8. december 2020. Ellingegårdens Grusgrav svarede samme dag, at deres eneste bemærkning var, at de gerne ville have forlænget graveperioden for den stærkt begrænsede gravning under grundvandsspejl, så de må udnytte den fra den 1. september til den 1. maj hver år. Det vil have væsentlig betydning for at virksomheden også kan fortsætte gravningen over grundvandsspejl, da de er nødt til at blande materialerne indvundet under grundvandsspejl med materialerne indvundet over grundvandsspejl.

Sorø Kommunes begrundelse for afgørelsen

Sorø Kommune vurderer, at hvis grundvandsspejlet holdes over 34,00 m DVR 90, vil en indvinding under grundvandsspejl på 500 m³ om ugen i vinterhalvåret ikke påvirke tilstanden i Løngbækken eller Tude Å målbart. Tilsvarende vurderes det, at hvis grundvandsspejlet holdes over 33,90 m DVR90, vil en indvinding under grundvandsspejl på 200 m³ om ugen i vinterhalvåret ikke påvirke tilstanden i Løngbækken eller Tude Å målbart. Vilklarene om registrering af indvinding og pejlinger af vandstanden skal sikre at der forligger ordentlig dokumentation for grundvandsspejlet i råstofgraven.

Offentliggørelse

Denne afgørelse bliver annonceret på Sorø Kommunes hjemmeside tirsdag den 15. december 2020.

Klagevejledning

Kommunens afgørelse kan jf. vandforsyningslovens § 75 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klagefristen for afgørelsen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er offentliggjort. Klagefristen er derfor tirsdag den 12. januar 2021.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal klagen indsendes digitalt til Sorø Kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets Klageportal. Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal klagen indsendes digitalt til Sorø Kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets Klageportal hos Nævnenes Hus. Klageportalen findes på www.naevneneshus.dk. Du logger på med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på www.naevneneshus.dk. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt, jævnfør vandforsyningslovens § 81.

Med venlig hilsen

Christian Holt
Miljøsagsbehandler

Kopi: Danmarks Sportsfiskerforbund [post@sportsfiskerforbundet.dk]
Danmarks Sportsfiskerforbund regional [sydsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk]
Udsætterforeningen for Tude Å [leif@limaka.dk]
Danmarks Naturfredningsforening [dn@dn.dk]
Danmarks Naturfredningsforening Sorø [dnsoroe-sager@dn.dk]
Forbrugerrådet [fbr@fbr.dk]
Region Sjælland [regionaludvikling@regionsjaelland.dk]

Lovhjemmel:

Vandforsyningsloven

Lovbekendtgørelsen nr. 1450 af 5/10 2020 af lov om vandforsyning m.v.

Vandindvindingsbekendtgørelsen

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 470 af 26/4 2019 om vandindvinding og vandforsyning

